

Hassiset esivanhempiensa jäljillä

Suomalaisen nimi-kirjan mukaan nimen Hassinen arvellaan juontuvan sanasta der Hessen, hesseniläinen. Kirjan mukaan nimi olisi saksalaisperäinen. Nimeä on esiintynyt eri muodoissa, kuten Hesse, Hasse, Hassin ja lopulta muodossa Hassinen.

Hassisten sukuseura perustettiin Enossa 1988. Ravintola Enovenessä oli paikalla 34 henkilöä seitsemältä eri paikkakunnalta. Siitä lähtien sukuseuran toiminta on ollut vilkasta ja muun muassa ensimmäinen sukukirja "Hassisia Pohjois-Karjalassa" ilmestyi vuonna 1998, sekä sen jatko-osan ensimmäinen painos vuonna 2020. Toinen korjattu ja täydennetty painos ilmestyi vuonna 2022.

Sukututkija Ari Kolehmainen tutkimuksen mukaan Hassisten isälinjain alkuperä on DNA-näytteillä paikannettu keskiajan Hämeeseen.

Kuvassa vasemmalta Seppo Turunen, Vesa Kumpulainen ja Paavo Hassinen. Herrat osoittavat paikalla sijainneen Hassilan tilan yhtä nurkkapistettä.

AKI PURANEN

lisäksi häneltä löytyy kädentaitoja kokonaisen kylän tarpeisiin.

Aluksi tutustuimme Vesan keräämiin, Hassisia koskeviin asiakirjoihin, jonka jälkeen siirryimme Vesan kyydissä Hassisten entiselle tilalle Hassilaan. Tilasta on jäljellä vain muutama peruskivi. Vesan mukaan rakennus oli tuupattu kaikkine kalustoineen Elämäjärven joskus 50-luvulla.

Hassiset poistuivat Elämäjärveltä 1600-luvun puolenvälin tietämissä, mutta sukua jäi Pihtiputaalle jonkun verran avioliittojen seurauksena.

Pohjois-Karjalan alueen väestö uudistui Stolbovan rauhan jälkeen. Rauha solmittiin vuonna 1617. Rauhanteon jälkeen käynnistyivät ortodoksien poismuutot. Ortodokseja jäi alueelle mutta suurin osa tiloista jäi autioiksi. Tulijoista valtaosa oli Savosta mutta myös pohjoisesta Keski-Suomesta riitti muuttajia.

Pääsyinä muuttoliik-

Suku on siirtynyt Ruotsista Satakuntaan noin 2000 vuotta sitten.

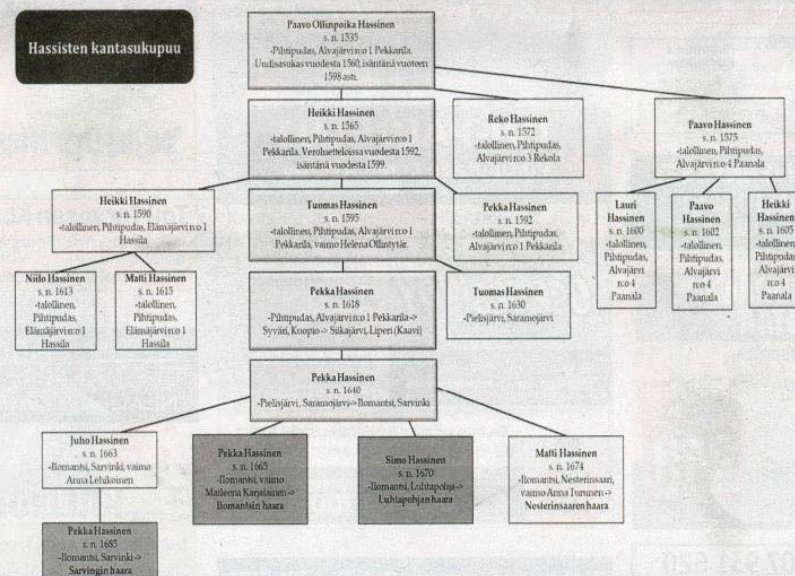
Tuoreemman historian mukaan Hassi-nimeä esiintyi keskiajalla mm. Tyrväässä ja Tennilässä. Edellisen lisäksi lisätutkimuksissa ilmeni 2022, että suku onkin kotoisin Pihtiputaan Alvajärveltä.

TÄHÄN tärkeään havaintoon liittyy Hassisten sukuseura päätti lähettää Pihtiputaalle "tiedustelupartion" tutustumaan siellä aikaisemmin asuneiden Hassisten asuinpaikkoihin. Tämä toteutuikin 7.7.2023.

Käynti ajoittui samaan yhteyteen Savo-Karjalan ja Keski-Suomen Waristen sukutapaamisen kanssa. Partion jäsenet olivat Paavo Hassinen ja Seppo Turunen.

Allekirjoittanut toimi tiedustelupartion oppaana. Ensimmäinen kohteemme oli kirkonkylän Kammolan tila. Rakennus on purettu mutta asuminen jäljet olivat helposti havaittavissa. Hassisten sukukirja ei tunne tätä historiaa, mutta henkikirjojen mukaan oma sukuni juontuu Kammolaan.

Mummoni Tyne Wariksen isäidän Kaisa Hassisen suku oli lähtöisen sieltä. Hassiset muuttivat myöhemmin Viitaasaaren Keitelepuhjaan. Toistaiseksi on vielä epäselvää mistä Hassiset Pihtiputaan kirkonkyläl-

Hassisten kantasukupu. Kaavion on laatinut FM Ari Kolehmainen, Suku- ja historiopalvelu Menneen jäljet

le tulivat ja onko heillä sukuyhteys Alvajärven Hassisiin. Suurella todennäköisyydellä näin on mutta asia vaatii vielä lisätutkimuksia.

SEURAAVAKSI suunnitettiin melkoisen vesisateen saattelamana Alvajärven Paanalaan. Onneksi vesisade taukosi hetkeksi.

Paikan päällä talossa syntynyt Anja Lehtinen os. Tiainen kertoi kattavasti talon historiasta. Hänen mukaansa Hassiset ovat muuttaneet talosta jostakin syystä pois. Ehkä paremman paikan toivossa. Tila oli muutaman vuosikymmenen autiona mutta 1660-luvulla sinne muutti Paanasia. Sitten taloon tuli vävyksi Ten-

hunen ja sen jälkeen Tiainen. Hassiset hävisivät Alvajärveltä 1630-luvulla.

Tämän jälkeen siirryimme muutaman kilometrin päässä sijaitsevaan Hassisten ensimmäiseen asuinpaikkaan Alvajärven Pekkarilaan. Tilan nimi johtui sitä myöhemmin asuneista Pekkarisista. Tila tunnetaan myös nimellä Seppälä. Hassiset

asuvat Pekkarilassa vuosina 1560-1598. Seuraavat jäljet löytyvät Elämäjärveltä.

MATKASIMME Pihtiputaan Elämäjärven Peninkiin paikallisen moniosaajan ja kulttuuripersoonan Vesa Kumpulaisen juttusille. Vesa on entisenä opettajana kävelvä tietosanakirja,

keeseen olivat vihjennäköisiä tarjolla olleet autiotilat ja vapautus sotaväenotosta. Jälkimmäistäkin syytä ei kannata vähätellä, sillä Ruotsin suurvallan armeija otti jatkuvasti uusia miehiä palvelukseen.

HASSISEN reitti Pohjois-Karjalaan näyttää kiertäneen Pohjois-Savon kautta. Vuonna 1640 tilan huonemies Pecca Hassinen oli verotuttuna Kuopion Nilsin Syyväriillä.

Heti seuraavana vuonna, 1641, Pecca Hassista verotettiin Liperin Siikajärvellä. Hän esiintyi Liperissä 1650-luvun alkuun asti. Pohjoisen Keski-Suomen Hassisista muodostui myöhemmin leimallisia Pohjois-Karjalan sukua.

Tiedustelupartio oli tässä vaiheessa saatuin tiedustelutietoihin erittäin tyytyväinen ja etenkin siihen, että Hassisten neljälle ensimmäiselle sukupolvelle löytyi Pihtiputaalta asuinpaikka.

Kotiseutuhistorian harrastaja Aki Puranen

Lähteet:

Hassisia Pohjois-Karjalassa-sukukirja sekä sen jatko-osa, Pihtiputaan kirja 1. Vanhan Viitaasaaren historia, sukututkija FM Ari Kolehmainen. Keski-Suomen Hassisten kantasukukirja: Anja Lehtinen.